

Referat

Tirsdag den 29. april 2025, kl. 17.00, afholdtes ordinær generalforsamling i Pensionskassen Arkitekter & Designere (PAD), CVR-nr. 22 07 86 15, på Centralværkstedet (Smedien), Værkmestergade 9, 8000 Aarhus Centrum. Generalforsamlingen blev afholdt som en delvis elektronisk generalforsamling.

1. Valg af dirigent

Forpersonen Mads Gudmand-Høyer bød velkommen til årets generalforsamling og bemærkede, at man i år havde besluttet at holde en kombineret fysisk og virtuel generalforsamling. Der var derfor både medlemmer til stede i salen og online. Dem der deltog online, havde mulighed for både at melde sig, hvis de senere ville tage ordet, og stille spørgsmål, og havde også mulighed for at stemme, hvis det skulle komme til det.

Forpersonen oplyste, at der var udsendt en dagsorden og dagsordens første punkt var valg af dirigent. Bestyrelsen havde igen i år bedt Tina Øster Larsen fra advokatfirmaet Bech-Bruun om at varetage dirigenterhvervet. Det var en opgave, som Tina har løst godt i flere år.

Forpersonen spurgte om der var andre forslag til dirigent, og konstaterede at dette ikke var tilfældet og konstaterede, at Tina Øster Larsen var valgt som dirigent.

Dirigenten konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt indkaldt og beslutningsdygtig og konstaterede, at der ikke var nogen indvendinger herimod.

Dirigenten gennemgik praktikken omkring afviklingen af generalforsamlingen både online og fysisk.

Dirigenten oplyste, at der var i alt 28 medlemmer, der deltog online fra start. Der var 15 medlemmer fysisk til stede i salen. I forhold til fuldmagter var der 40 fuldmagter til bestyrelsen, 3 tredjemandsfuldmagter og 10 instruktionsfuldmagter. Dette betød, at der samlet set var repræsenteret 96 stemmer.

Dirigenten oplyste, at der var bestyrelsesvalg på dagsordenen. I det udsendte materiale kunne man se, at der var to kandidater på valg. Der er også tre opstillede kandidater i indkaldelsen. En af kandidaterne – Peder Walsøe Pedersen - havde dog trukket sit kandidatur. Det betød, at der på nuværende tidspunkt var to kandidater til de to ledige poster.

Dirigenten bemærkede, at man kunne stille op til bestyrelsen helt frem til punkt 8 på dagsordenen. Det krævede, at man havde en stiller liste med mindst fem stillere på, som man afleverede til administrationen.

2. Bestyrelsens beretning

Dirigenten henviste til dagsordenens punkt 2 om bestyrelsens beretning og bemærkede, at beretningen og punkt 3 om orientering om status på pilot for markedstjek ville blive forelagt og debatteret samlet, med mindre at der var indvendinger imod dette, hvilket ikke var tilfældet.

Dirigenten gav ordet til Forpersonen for bestyrelsens beretning.

Forpersonen bemærkede, at bestyrelsesmedlem Esther Julie Ringer Ellingsen gerne ville have været her, men desværre var blevet forhindret.

Bestyrelsen aflagde beretning.

Jeg vil starte med at fortælle lidt om vores situation i dag.

Det der foregår geopolitisk, er meget tumultarisk i forhold til både Europa, hvor der jo er krig, og i forhold til de samarbejder på tværs af især den vestlige del af verden, som lige pludselig udfordrer økonomisk tænkning i traditionel forstand. Samtidig med al den usikkerhed, der har bredt sig, så har man oplevelsen af, at klimahændelserne er begyndt at rykke rigtig tæt på.

En ting er, hvis det brænder i Californien, men nu så man Kystdirektoratets stormflodsriskokort, som arkitekter burde kende, og som fortalte om, hvor man ikke længere kunne bygge uden risiko for, at det

blev oversvømmet. Det var noget, som både rådgivere og investorer, og især forsikringsselskaber og kreditforeninger, kom til at beskæftige sig meget mere med, end tidligere.

Overordnet så ville betragtningen herfra bestyrelsen være, at alle de samtidige usikkerheder kalder på, at man finder et værdifællesskab og et lederskab. Det gælder ikke kun Europa over for resten af verden. Det gælder også Skandinavien.

Det gælder også os som pensionskasse, at i så store og usikre scenarier, må vi holde fast i, hvad der er vores kerne. Hvad er det, der definerer os, og hvad er det, der er vores grund til at agere. Og vi har i 2023 besluttet, at vores forretningsmodel inkluderer et grundlæggende bæredygtighedshensyn.

Så det er også at tage ansvar for de kommende generationer, både vores unge medlemmer, der har 40-50 år til deres pension, og vores ældre medlemmer, som er tæt på eller i gang med at udleve deres pensionisttilværelse. Vi skal skræve over et meget langt tidsspand med en masse usikkerheder. En af de ting, bestyrelsen i 2024 har haft held med at definere, eller tage tid til at definere, det er vores ejendomsstrategi.

Det er selvfølgelig naturligt for en pensionskasse for arkitekter og designere, at have en strategi for, hvordan man synes, at gode investeringer anbringes i arkitektur og infrastruktur. Vi har afholdt et par spændende medlemsmøder i København og i Aarhus.

Det var spændende at møde medlemmerne og høre nogle forskellige synspunkter på, hvordan man betragter, hvordan man som investor agerer i en verden, hvor de planetære grænser er overskredet. Hvad betyder det i forhold til investeringer i det, vi kalder for bar-mark-projekter?

Inden generalforsamlingen hørte vi Sune Lærke Andersens oplæg og kunne man se, at det med at investere i et bar-mark-projekt var udfordret, hvis man vil noget med biodiversitet, og det vil vi jo gerne.

I forhold til at definere en strategi er spørgsmålet om man skal lave nybyggeri i det hele taget, og hvis man skal lave nye projekter, hvad er så det, man kan kalde for nødvendige eller uanvendelige initiativer, som man må tage for at kunne have et samfund i udvikling? Der var stor interesse fra medlemmerne, og det var tydeligt, at der især var stor interesse for det, vi kalder for transformation og renovering.

Dette er typer af byggeaktivitet, som forhåbentlig ikke udfordrer biodiversiteten, fordi man arbejder på en trådt sti, og man er måske ude og sørge for, at noget kan reddes fra nedrivning og få det genanvendt og spare den indlejrede CO2.

Vi havde senere efter medlemsmøderne glæden af at invitere nogle eksperter blandt vores medlemmer på bæredygtighedshensyn. Det var Claus Kellermann fra Roskilde Kommune, og det var Hannibal Hink og Stine Rask Jensen fra Zebra, og så Trine Bentsen, som ikke er medlem, men som kom fra Rådet for Bæredygtigt Byggeri og holdt oplæg.

Den strategidag og de medlemsmøder har givet input, som bestyrelsen tager med sig i det videre arbejde, og ambitionen er så i 2025 at få nedskrevet og defineret en ejendomsinvesteringsstrategi.

En del af det arbejde sigter også på at prøve at få defineret en måde at være ejendomsinvestor på, hvor man kan kalde det, man går og laver, for grønne investeringer. Det er ikke helt enkelt og det er arkitekter og designere nogle af dem, der ved mest om.

En af de tanker, der har været omkring ting vi oplever omkring verdensorden og klimaudvikling osv., har jer byggestopbevægelsen, som satte sig selv i gang her for en uges tid. Det er arkitekter, som mener, at nu skal man ikke bygge mere.

Det er sikkert for nogen en hård nød, men vi er nået dertil, hvor det må tages alvorligt, at byggeriet udleder så betragtelige mængder af vores allesammens CO2-kvoter. Vi har også Arkitekter Uden Grænser og der er andre forskellige ting der rører på sig. Vi vil gerne tage imod de samtaler og den dialog, der kan være omkring de her udviklinger.

Vi har i dag fået en invitation fra byggestopbevægelsen om at prøve at kvalificere den her definition af, hvornår et byggeri eller et stykke infrastruktur kan være et nødvendigt anlægsarbejde. Det kunne godt lede til, at en strategi fra vores side indeholdt en pause i at bygge. Altså traditionelt.

Vi ser, hvad året bringer, og hvad den her dialog kan give os af indsigter. Men tak til byggestopbevægelsen for at bære den fakkelt.

Forpersonen gav ordet til næstforperson Kenneth Lillelund Winther der ville fortælle lidt om året i tal.

Næstforpersonen

Det første jeg skal sige kan næsten lyde for positivt i forhold til den intro, vi lige har fået omkring geopolitiske risici og den verden, vi lever i, som i 2024 ikke er nogen særlig positiv beskrivelse. Men når man kommer til de finansielle markeder og tal, så er tallene som de er. Indekset for globale aktier er steget med over 20% på et år, hvilket er meget pænt og det er i særlig grad nogle enkelte store tech-aktier, som Apple og Google der har trukket op.

Til gengæld har renterne været stort set uændret. Den 30-årige euroswaprente starter i 2,3 og slutter i 2,2.

For os betyder det, at der var et rigtig godt afkast, men en lille smule mindre end dem der havde haft mere aktierisiko.

Hvis vi ser på afkastet i gennemsnitsrente, så blev der opnået 5,8 procent i 2024, og det var især via en høj andel obligationer og en høj andel af ejendomme.

Samlet er der et afkast på 19,5 procent over de seneste fem år, og det er på trods af 2022, som ikke var det mest imponerende år. I de seneste år har vi fokuseret på at opbygge en buffer i gennemsnitsrente. Bufferen er nu på et tilfredsstillende niveau, og det kan nævnes, at depotrenten er blevet øget til 6,5 procent for 2025.

Vi er i bestyrelsen selvfølgelig opmærksomme på afkastniveauet, men også performance relativt til andre pensionskasser, også når det gælder gennemsnitsrenteprodukterne. Hvis vi kigger på markedsrenteprodukterne, så er afkastet samlet set, på rigtig høje niveauer. Ca. 11 procent i snit på tværs af pensionskasserne, og vi ligger en spids under på de der 10 procent i PAD.

Det er som sagt, fordi vi har haft lidt lavere aktierisiko, og børsnoterede aktier er steget rigtig meget i 2024. Derudover er der en effekt af, at vi i PAD og i Sampension-fællesskabet har ret mange alternative investeringer, altså de investeringer, som ikke handles på en børs. Det er noget, der har tjent os godt, men der kan være år, hvor de halter efter andre aktiver. Samlet set har det påvirket os godt, men lige præcis i 2024, når de børsnoterede aktier, særligt tech-aktierne, kører hurtigt, så kan de alternative ikke altid følge med.

Men det er ikke på ét år, at vi alle sammen skal spare op til pension. Det er på den lange bane, at det er vigtigt at sammenligne afkastmål, og her har vi lagt op på de rullende tre år, så vi får det her 2022 med, som var det år, da det kørte nedad, så vi både har nedturen med, og vi har de efterfølgende to år, hvor det er gået opad. Når vi lægger dem sammen, så kan vi se, at vi samlet set ligger på de her 13,8% i afkast, og at vi absolut ligger i den pæne ende af sammenligningsgrundlaget i forhold til andre pensionskasser. Så vi ligger i som nogle af dem, der har leveret de bedste afkast.

Hvor afkastene kan svinge fra år til år afhængigt af markedsforhold og geopolitik, så forholder det sig anderledes på omkostningssiden, hvor det handler om at have en professionel og effektiv drift. Omkostningerne er også et område vi har haft rigtig meget fokus på. Det er fortsat lave

administrationsomkostninger, vi er i stand til at holde i det her administrationsfællesskab, og de ligger generelt omkring 500 kroner per forsikret person.

I sammenligningen med branchen kan vi se, at der faktisk har været en tendens i branchen generelt til at omkostningerne er stigende. Det er noget vi har haft ret meget fokus på, og derfor har formået at holde omkostningerne i ro.

Næstforpersonen gav ordet til bestyrelsesmedlem Søren Kaare- Andersen, der ville fortælle om arbejdet med ansvarlige investeringer.

Søren Kaare-Andersen

Først og fremmest vil jeg tale lidt om det klimaaftryk, som vi har på vores udledende del af porteføljen. Vi har et fald på 55,7 procent over de sidste fem år. Det svarer til 15 procent om året. Det er i et marked, hvor andre også gør det samme, så derfor er det relativt godt klaret.

Hvis vi ser på, hvordan vi udøver vores aktive ejerskab, så har vi adskillige værktøjer i vores værktøjskasse. Det første er de dialoger og de dialogprogrammer vi kører. Dem kører vi i Sampension-fællesskabet. I sidste år har vi haft i alt 3.500 dialoger, hvoraf de 1.700 handlede om klima. Vi har også været aktive på stemmeaktiviteten. Vi har deltaget i 1.238 generalforsamlinger og har stemt på 99 procent af alle generalforsamlinger.

Vi har været medstillere på adskillige generalforsamlingsforslag om klima. Alle vores stemmeafgivelser kan man gå ind og se på hjemmesiden. Eksklusion er den sidste del, vi har i værktøjskassen, for når vi ekskluderer, så har vi ingen påvirkning mere.

Det er det desværre steget lidt, og desværre siger jeg, fordi det betyder, at virksomhederne ikke har rettet ind i forhold til, hvad vi gerne vil have dem til at gøre. Men det viser, at vi har været konsekvente. Vi gik fra 214 eksklusioner i 2023 til 230 her i 2024.

Hvis vi kigger på udvalgte ESG-aktiviteter, så har vi vores fortsatte opbakning til Reduction Roadmap. Vi har en gennemgang af den operationelle implementering af den sociale ansvarlighedspolitik, og det er ret vigtigt, da ESG jo ikke kun et spørgsmål om klima, men også hele den sociale tilgang er enormt vigtig.

Vi bakker også op omkring målet om lavere udlægning af nybyggerier, og jeg vil komme tilbage til en handlingsplan, som vi er i gang med at implementere for det. Hvis vi skal se på vores operationelle implementering af den sociale ansvarlighedspolitik, så har vi særligt lagt fokus på menneskerettigheder i det aktive ejerskab, og vi har vurderet ansvarlighedspolitikken i kontekst af de store digitale platforme og deres ansvar overfor brugere og forbrugere. Alle der følger med i medierne er ganske opmærksomme på, at det er en debat, der kun bliver større og større og vigtigere og vigtigere, og det skal vi også nok tage vores del i.

Vi har kigget lidt på vores handlingsplan i forhold til CO2-reduktioner i vores portefølje, og det er det, vi kalder sti til net zero 2050. Der prøver vi at lave en integration med handlingsplanen på klima, og så integration med vores handlingsplan på biodiversitet. Som Sune var inde på i sit oplæg, så er det jo et marked, der er i sin vorden, men der begynder at ske tiltag, og det vil vi også rigtig gerne være en del af.

Vi har gennemgået vores besluttede klimamålsanalyse, de opnåede erfaringer og den realiserede performance, vi har, hvilket har været fint. Vi har endvidere prøvet på at få en bedre integration i skovinvesteringerne i den løbende rapportering og forecasting. Der skal man være opmærksom på, at skovinvesteringer ikke tidligere kun været et spørgsmål om enkelte skove, vi har investeret i, men også nogle mere generelle mandater, og der er ingen tvivl om, at vi hen ad vejen er nødt til at gå dybere ned i, hvad der er i de underliggende skovinvesteringer, også i forhold til biodiversitetssynspunkt.

Som jeg nævnte før, har vi lavet nogle nye handlingsplaner for fællesskabet, og det er et område, hvor vi selv synes, at vi har været ret aktive. Det vi har været med til at formulere et positionspapir på, hvordan

vi skal håndtere vores direkte ejede ejendomme, og det er jo blandt andet med baggrund i de dialoger, vi har haft med medlemmerne og de to strategiseancer, vi har haft.

Desuden prøver vi at arbejde med en etableret proces for struktureret opsøgning i relation til de udviklere, med særlige kompetencer inde for integration og bæredygtighedshensyn. Det er også et område, som har en stadig stigende interesse, når vi ser ud på arkitektlandskabet. Det også er et af de hovedområder, der gælder for Venedig-Biennalen, der skal afholdes om 14 dage. Og så har vi sagt, at vi gerne vil være med til at etablere en arkitekt due diligence i forbindelse med Sampension-fællesskabets investeringer på bygningsområdet.

Vi arbejder med en handlingsplan for biodiversitet, og som sagt, er det noget, vi skal implementere i løbet af 2025, så vi er ikke kommet i mål endnu. Vi vil tage udgangspunkt i noget af det, vi lige har hørt om før generalforsamlingen, og prøve at se, hvordan vi kan indarbejde det både i de dialogprogrammer, vi har og i de stemmeaktiviteter, vi har. Der tror jeg, at vi er på en stejl læringskurve sammen med mange andre investorer. Vi skal prøve at se, om vi kan etablere dataset for børsnoterede aktier på det her område også, og det er et område, der ikke er nær så godt belyst som de andre områder.

Og så skal vi have integreret hele biodiversiteten i vores klimahandlingsplan, og det forventer vi også, at vi kan få gjort i 2025.

Jeg vil tale lidt om transparensen i vores investeringer.

Før 2022 handlede transparens meget om de børsnoterede værdipapirer, og hvordan vi kunne redegøre for de børsnoterede værdipapirer. Fra 2022, der er vi begyndt at arbejde med også at kunne være transparente på alle de andre aktivklasser og der er nogle af dem, som er lidt sværere at være transparent på end andre.

På nogle af de illikvide positioner, som vi har indgået gennem årene, er det kutyme, at man også binder sig til ikke at være fuldt transparent. Det gælder særligt omkring låneaktiviteter, hvor dem, der er de underliggende långivere, ikke har meget lyst til, at vi offentliggør, hvem långiverne er. Vi ved udmærket godt, hvem de er, og vi screener dem jo også for det, vi skal screene dem for, men der har vi ikke lov til at være 100% transparente, men vi vil rigtig gerne støtte, at markedet i sig selv udvikler sig mere positivt i den retning.

Vi har som sagt været aktive i stemmeaktiviteterne, vi har været aktive omkring klimaregnskabet, og så prøver vi at holde de forskellige dialoglister og aktivitetsloggen opdateret, så alle kan se dem.

I forhold til de fossile selskaber og vil jeg synliggøre den opstramning, der har været de sidste fem år og den er ret markant. Hvis vi går tilbage til 2019, hvor vi startede med at fastsætte en 30%-grænse for kul og tjæresand, så er den jo blevet ændret markant siden. Vi har gennem de senere år stille større og større krav og implementeret disse krav mere og mere.

Bestyrelsen har her i 2025 diskuteret omsætningsgrænser for udvinding af kul og kulkraftværkernes reduktion for de udviklede økonomier. Samtidig har vi også besluttet en målsætning om frasalg af fossile selskaber på et nærmere defineret område, som vi vil komme tilbage til.

Søren Kaare-Andersen gav ordet til Forpersonen.

Forpersonen

Jeg skal fortælle lidt om året, der er gået i forhold til vores målsætninger om at have grønne investeringer. Indledningsvis vil jeg causere lidt over, hvorfor man har et mål for grønne investeringer. Det har vi selvfølgelig også drøftet internt i bestyrelsen internt.

Vi ønsker at kunne måle en progression i forhold til, at vi har en forretningsmodel, som siger, at vi tager et grundlæggende bæredygtighedshensyn. Det må give sig aftryk i, at nogle af de investeringer, vi foretager, har en medvirkende effekt i forhold til en grøn omstilling af samfundet. Man så se på resultaterne, at det er svært.

Er der en god grund til det? For det første skal denne her type investeringer kunne defineres og afgrænses og målstregen flytter sig undervejs. Det, der var betragtet som en bæredygtig eller grøn investering for et par år siden, er det måske ikke længere. Nye indsigter kan være kommet til. Biodiversitet som et eksempel.

Den skal også være lovlig. Man kan ikke rende rundt og sige, at alt muligt er bæredygtigt og grønt. Forbrugerombudsmanden har i 2024 udsendt en ny vejledning, hvor det indskræpkes - også over for pensionskasser og finansielle institutioner - at oplyser man, at man laver noget, der er bæredygtigt eller grønt, så skal man kunne dokumentere det.

Tilbage i 2023 gjorde PAD så den erfaring, at nybyggeri og ejendomme ikke i sig selv medvirker til grøn omstilling. Vi ved, at det udgør den tungeste CO2-udledning i Danmark. Derfor blev ejendomme trukket ud af det, man kan definere som grønne investeringer i 2023, og målsætningerne blev sænket. Dermed skærmede PAD sig imod at blive beskyldt for ulovlig greenwashing, og forbrugerombudsmanden var direkte ude dengang og advare ejendomsinvestorer om at markedsføre sig som grønne eller bæredygtige.

I 2024 har vi konstateret og erfaret, at der kan være uenighed om, hvorvidt vores investeringer i amerikanske produktionsskov kan betragtes som en grøn aktivitet. Det lyder jo rigtig ærgerligt, at en investering i noget så dejligt som skov ikke sikkert er en bæredygtig grøn aktivitet. Der er derfor behov for, at vi afklarer om driften af denne her skovinvestering, der udgør 20% af vores samlede grønne investeringer, gør at den man tælles med.

Der er behov for, at vi bliver klogere, og det kan være, at vi kan tage lidt af det, Sune har lært os om i dag med, fordi der er spørgsmål om sprøjtning, clearcutting og andre fagtermer, som handler om, hvordan man bedriver en bæredygtig skovdrift og det er vi selvfølgelig ikke eksperter i.

Men vi må følge forbrugerombudsmandens nye skærpede interesse for det her, og vi skal kunne dokumentere, at investeringen har en positiv miljømæssig værdi og effekt. Og dokumentation skal være fyldestgørende, hvilket normalt indebærer, at der skal være udtalelser fra uafhængige instanser med anerkendt faglig kompetence.

Vi skal også kunne godtgøre, at produktet belaster miljøet mindre end tilsvarende, altså andre typer skovdrift. Så det at kalde en investering en grøn investering, det er ikke let. Vi skal selvfølgelig i omdrejninger med det, for vi skal overholde vores målsætninger, som så er sænket til 20% i 2030, men der er jo så et stykke vej derhen endnu.

Vi har derfor i 2024 bedt Sampension om at gennemlyse vores investeringer, der bliver defineret som grønne.

Nogen af jer har måske set tv-dokumentarer der hedder "IKEA elsker skov". Arkitekter elsker om nogen træ, så det er superdejligt for os, hvis vi kunne investere i noget bæredygtigt skov, der kunne understøtte biodiversitet. Derfor har vi også intentioner om at række ud til de NGO'er, der ved noget om skovdrift i 2025. Det kunne være for eksempel Verdens Skove, som Danmarks Naturfredningsforening selv henviser til som kompetence på området.

Skulle resultatet blive, at vi må trække den investering, vi har ud af definitionen grøn investering, så er vi nede på noget, der hedder 8,8%, og så er progressionen fra 2021 ikke imponerende. Det er lidt en gyser, men vi har selvfølgelig lagt os i selen for, at det skal vi kunne, så vi opfylder målsætningerne.

Forpersonen gav ordet til bestyrelsesmedlem Jan Ove Petersen

Jan Ove Petersen

Jeg vil indlede lidt med at sige noget om kommunikation Jeg er formand for FAOD, Forbundet Arkitekter og Designere, og vi har et parallelt løb med pensionskassen med hensyn til at positionere os omkring bæredygtighed, bygninger, planlægning og design.

Det er rigtig fint, også når man holder sådan nogle medlemsmøder som vi gjorde i 2024. Vi gør meget for vores medlemmer, og vi vil gerne have, at de kan få efteruddannelse og gøre så meget som muligt, så de kan følge op på de aktiviteter og investeringer, vi foretager os her. På den måde er der et sammenspil.

Der er også et samspil imellem den kommunikation, der foregår fra PAD og så fra FAOD. Det er sådan, at information er for at kunne fortælle, hvis der er nyheder, men det er også for at kunne fortælle, hvor medlemmerne kan finde oplysninger. For at medlemmerne er opmærksomme på, at den store opsparing, de foretager, at de forsikringer, der er, passer til det sted, de er i livet. Altså jævnligt går ind og ser på deres ordning. Der kommer nyhedsbreve ud en gang om måneden, og de bliver set af 1500 medlemmer.

Der er også mulighed for at ringe ind og få rådgivning, og det er det lidt mere end 6.000, der gør. Man kan også besøge hjemmesiden, og der er også en app som mange bruger. I forhold til at få information ud på arbejdspladserne, har vi 170 tillidsrepræsentanter, som mødes en gang om året og også til netværksmøder og til det fysiske møde, hvor en stor del af de 170 tillidsrepræsentanter, inklusive suppleanter, er. Der er pensionskassen også repræsenteret og kan snakke, og det giver anledning til nogle dialoger og også anledning til at komme ud på arbejdspladserne. Der har vi en god kanal.

Akademisk Arkitektforening giver også en række informationer via deres hjemmeside.

I samarbejde med FAOD, sender vi hver uge et nyhedsbrev ud, som over 5.000 medlemmer modtager. Selvom man ikke er medlem af FAOD, så kan man gå ind og se på hjemmesiden. Den er ikke lukket. Man kan se, at der bliver klikket og set på hjemmesiderne, og derfor er PAD meget synlig.

Vi vil selvfølgelig gerne vide, hvis der er noget, I synes, vi skal kommunikere noget mere om.

Når man skal kommunikere fra PAD's side, så har man kun mailadresser på ca. 70% af medlemmerne. Derfor er der brug for at man går ind og registrerer sin mailadresse.

Vi arbejder på, at man kan få sin kommunikation via E-Boks. Vi synes, det er væsentligt, at man kan det, så der kommer også en fornyelse i appen, i PAD, og også i hjemmesiden, så det bliver endnu tydeligere. Og vi opfordrer til, at man tjekker det løbende.

Vi har en række øvrige initiativer og vi har på det sidste udviklet en ny form for produkt, som passer bedre til vores designere. Dem, som vi også kalder selvbetalere. Vi kan også kalde dem freelancere og kombinatorer.

Det er altså nogen, som ikke er med i en overenskomst, hvor de automatisk betaler til pension. Her kan de frivilligt kan gøre det, og med et beløb, de kan være med til. De kan både spare op til pension, og få forsikringsdækninger. Det er sådan, at vi lavede en kampagne, både på LinkedIn og på Instagram. Der var ca. 100.000 personer, der blev eksponeret og det gav over 1.000, der så det. Det var faktisk sådan, at PAD kunne registrere en øget aktivitet og henvendelse om området. Vi har ikke de sidste tal omkring det, men det skal vi nok følge op på.

Overenskomster er noget, vi forhandler om i FAOD, af hensyn til de offentlige og de private medlemmer. Særligt det med de private, der er ikke ret mange akademiske foreninger, der gør det. Det offentlige samarbejder med akademikerne og hver gang giver det en stigning i procenten. Hos de private knap så meget, der skal de selv betale noget ind.

Med hensyn til den offentlige overenskomst, der var der sidste gang i 2024 en mulighed for at lave en opsparingsordning. Sådan at man kunne sige, at den del af bidraget, der var over 15% blev til en fri opsparing. Sådan at man kunne spare op til, hvis man for eksempel ville holde orlov, eller man ville have en pause på en anden måde, eller bruge pengene på en anden måde. Sådan at man kunne få en bedre balance i sit arbejde og familieliv. Det er altså noget, der lige er trådt i kraft her 1. april, og det er ret spændende.

Inden for den private overenskomst, er der ikke noget tilsvarende. Til gengæld er der nogle midler, man har lidt mere rådighed over, men de bliver ikke sat ind på en opsparingskonto.

Jan Ove Petersen gav orden til Forpersonen

Forpersonen

Jeg skal fortælle lidt om vores implementering af et forslag fra seneste generalforsamling, der vedrører to forhold. Det ene er, at vi har fået ændret vores pensionsvilkår således, at når man arbejder, eller når man er i en situation, hvor man har ansøgt om tilkendelse af sin invalidepension er karenperioden nu ændret til tre måneder, hvis forholdene tillader det. Det andet forhold er, at det blev besluttet, at alle medlemmer nytegnes i 3-1-markedsrenteprodukt. Det gælder selvfølgelig nye medlemmer, der optages, men det gælder nu også medlemmer, der genoptages efter at have været hvilende medlemmer. Når de så reaktiveres, så bliver det også i 3-1-livproduktet.

Så skal jeg også fortælle lidt om aflønning af direktion og bestyrelse. Det er et fast punkt på vores generalforsamling, og der kan jeg fortælle, at det samlede honorar til bestyrelsen i 2024 udgjorde 1.070.000 kr. Direktionens svederlag fra pensionskassen udgjorde 135.000 kr., og grunden til at det ikke er mere er fordi vi er del af Sampension-fællesskabet. Der forventes en uændret aflønning af direktionen i 2025.

Ansaret for denne her lønpolitik er bestyrelsens, og lønpolitikken er i overensstemmelse med EU's og danske krav. Aflønningsprincipperne har til formål at sikre, at ledelser og medarbejdere honoreres på en sådan måde, at PAD's forretningsmæssige og langsigtede strategiske mål understøttes bedst muligt. Kontrollen med lønpolitikken har vist, at der ikke har været overskridelser i 2024.

Det var enden på beretningen. Tak for ordet.

Dirigenten tak til bestyrelsesmedlemmerne for fremlæggelse af beretningen. Som nævnt får vi fremlæggelsen af dagsordenens punkt 3 om orientering om status på pilot for markedstjek før vi åbner for en samlet debat om dagsordenens punkt 2 og 3.

Dirigenten gav ordet til Næstforperson Kenneth Lillelund Winther.

3. Orientering om status på pilot for markedstjek

Næstforpersonen

Vi har i bestyrelsen talt om, hvordan man kunne sætte andre spændende emner på dagsordenen til generalforsamling udover beretningen. Det kunne være vores ejendomsstrategi, fossil af notering eller det, som vi har valgt, hvor det er markedstjekket. Jeg vil nu berette om, hvad der er foregået i det seneste år i forhold til markedstjekket.

PAD's medlemmer har på tidligere generalforsamlinger vedtaget et forslag om, at vi i bestyrelsen skulle gennemføre et tjek af, om vi er hos den rette samarbejdspartner i markedet. Derfor har bestyrelsen iværksat først et forarbejde og derefter har vi valgt i 2024 at iværksætte en reel pilot for et markedstjek.

Det blev foretaget med ekstern assistance fra KPMG med det formål at screene det danske pensionsmarked og gøre os klogere på, om der er andre bedre udbydere derude. Bestyrelsen drøftede med konsulenten, om det skulle være en rent data-fokuseret model, eller om der skulle involveres andre elementer. Selvom vi stod stærkt på, at den skulle være objektiv, og at data må tale deres eget sprog, så valgte vi alligevel at gå med en udvidet model, hvor vi ud over de objektive kriterier også fik en vurdering fra konsulenten om samarbejdskonstellationer.

Vi fik også en meget overordnet vurdering af, hvad flytteomkostninger ville være, hvis man flyttede til et andet samarbejde.

Endelig så valgte vi den udvidede model, som bestod i, at vi tog en konkret dialog med potentielle andre samarbejdspartnere, hvor vi tog et møde med dem, der kunne være aktuelle. Så vi valgte altså den udvidede model, eller en pilot plus, af sådan et markedstjek.

Det blev grundigt og eksternt vurderet, så det var uvildigt. Det var en vigtig del for os. Samtidig var det en pilot, så det ikke var det fulde markedstjek med det samme.

Dermed sikrede vi, at hvis vi undervejs blev betryggede i og blev kloge nok via en pilot, at vi så ikke gik ud i det fuldbyrdede markedstjek, som jo er en markant anden størrelse omkostningsmæssigt og ressourcemæssigt. Bestyrelsen inviterede også både Akademisk Arkitektforening og FAOD til at bidrage med input, der kunne være relevante for en sådan pilot af et markedstjek.

Markedet for pensionskasser er både de store kommercielle og arbejdsmarkedspensioner, som er i forskellige størrelser. PFA og Danica er, de store kommercielle spillere med tocifrede markedsandele.

Hvis man kigger på nogle af arbejdsmarkedspensionerne, så kan man se, at vi i Sampension-fællesskabet udgør omkring 5%, og er dermed i den pæne ende af det, der er arbejdsmarkedspensioner.

I Pilot-tjekket målrettede vi sammenlignelige medlemsejede pensionskasser, hvilket reducerede feltet kraftigt. Da vi fik sendt henvendelserne ud via vores konsulent til alle de potentielle samarbejdspartnere, der var, blev feltet meget hurtigt reduceret til ganske få. Da vi fik henvendelserne tilbage, så var der reelt kun to pensionskasser, der ønskede at mødes med os.

Forpersonskabet mødtes med de to pensionskasser, der var P+, der er ingeniører, økonomer og jurister, og Akademikerpension, som er magistre og psykologer. Da vi havde mødet med P+, blev vi hurtigt kloge på, hvad mødet skulle handle om. De var nysgerrige fra P+ og var helt ærlige omkring, at når der opstod sådan en mulighed her, så tog de selvfølgelig et møde for at være høflige, men det de var interesserede i, det var enten en fusion eller ingenting.

I vores forarbejder i bestyrelsen var vi kommet frem til, at når vi har relativt mange ting, vi selvstændigt gerne vil både i bestyrelsen og hos medlemmerne er det ikke en fusion der er specielt relevant. Dette skyldes at man der intet har at skulle have sagt.

I Akademikerpension var det til dels i samme retning. De ser også stordriftsfordele i, at tingene er ens, så en fusion ville være det letteste, men de kvitterede med et svar om potentielt også at kunne udvikle en samarbejdsmodel. Der er jo ingen, der har præcis den samme samarbejdsmodel, som vi har i dag, hvor vi har et lignende samarbejde med PJD osv. i Sampension-fællesskabet, men de ville potentielt gerne udvikle en samarbejdsmodel, der kunne passe til os, dog med de forudsætninger, at der ikke ville være særsyn, f.eks. på samfundsansvar, hvor de ikke ville tale med to tunger. Det kan man egentlig godt forstå, men det er noget, hvor vi ofte har nogle synspunkter, og derfor må vi i hvert fald håbe på, at de er ens.

Endelig ville det være med egenbetaling fra vores pensionskasse, i alle de tilfælde, hvor det udviklede bud, der skulle være til os, ikke var omfattet af det, de allerede gjorde i forvejen, hvilket var fair nok.

De kunne dog ikke komme med noget bud på, hvor meget de omkostninger ville løbe op i, og det kan selvfølgelig også være et svært regnestykke. Samtidig kunne de heller ikke komme med noget bud på, hvor meget det ville koste at frakoble os fra, hvis vi skulle potentielt set frakoble os fra det nuværende setup, hvilket også var svært.

KPMG vurderede, at det ikke var sikkert, at de produkter, vi har i dag i PAD, ville kunne fastholdes, hvis man gik ind i en sådan konstellation, fordi PAD er noget mindre end Akademikerpension, og hvis det skulle særskilt udvikles, ville det simpelthen ikke være økonomisk ansvarligt. Det var i hvert fald KPMG's konklusion.

Derudover havde KPMG de hovedkonklusioner i deres pilot for os, at det ikke skulle være på grund af afkastet, hvis vi ønsker at se andre veje.

De kiggede selvfølgelig på 2023 som et enkeltstående år, fordi det var det seneste, da de lavede opgørelsen i løbet af 2024. Hvis vi ser på det, der er meningsfyldte horisonter for en pensionsovervejelse, altså minimum tre år, så kan man se, at Sampension-afkastet på knap 7 procent, ligger absolut i den bedste ende, og tilsvarende gør det også på fem og ti år. Så konsulentens opgørelse viste, at der godt kan være en enkelt eller noget, der er højere i enkelte horisonter, men samlet set skal det ikke være på grund af afkastet, hvis vi skulle overveje en anden markedsudbyder.

Den anden side af det er vores omkostninger i forhold til de andre derude. Det, der er konsulentens konklusion er, at i lighed med afkastet, så skal det ikke være på grund af omkostningerne, altså hvor effektivt og professionelt vi er drevet, at man skal overveje en anden samarbejdspartner. Så hverken på grund af omkostninger eller på afkastet.

Samtidig så siger vores konsulent, at et skifte selvfølgelig vil kræve en del fra alle medlemmer rent administrativt, da der skulle findes ud af systemer osv. Det ved vi kan være byrdefuldt nok. Men økonomisk set vil det også være en meget omkostningsfuld affære. Vi har set et tal på den mindste udbyder, tror jeg godt vi kan sige, som har flyttet ind i et system i en relativt simpel model. Her taler vi i hvert fald om et tocifret millionbeløb. Uden at kunne gøre det helt konkret, ville buddet fra en konsulent være, at vores omkostning minimum ville være et tocifrede millionbeløb, hvis man skulle skifte.

Ingen har forventeligt præcis den model, eller det vi ønsker i dag og det vil ikke være muligt at skabe et bredt felt af udbydere, hvor vi kan holde dem op i en konkurrence og vælge den bedste. Der er reelt kun én tilbage, som stiller sig til rådighed, for at snakke yderligere. Det er konklusionen, der ligger.

KPMG's vurdering er derfor samlet set den, at der er ikke nogen brændende platform i forhold til samarbejdet med Sampension. Det er det, der er KPMG's baggrund og analyse og konklusion.

Derfra arbejder vi selvfølgelig videre i bestyrelsen med, hvad vi skal gøre herfra. Tak for ordet.

Næstforpersonen gav ordet til Dirigenten.

Dirigenten åbnede herefter for debat og spørgsmål om beretningen og orientering om status på pilot for markedstjek og gav først ordet til Rie Øhlenschläger.

Rie Øhlenschläger oplyste, at hun tidligere havde siddet i bestyrelsen for pensionskassen og det var interessant at høre, hvordan tingene udviklede sig. Meget af den debat, der var i bestyrelsen for lang tid siden, var også at finde ud af, om der var nogle steder, hvor vi kunne komme nærmere vores ambitioner om at være en pensionskasse, PAD, som havde en høj tanke eller en høj funktion på det bæredygtige område.

Rie Øhlenschläger bemærkede, at der havde været meget debat omkring dette emne og sad derfor og ventede på, at der også i den her pilot skulle komme et afsnit om, hvordan de forskellige, og specielt Akademikerpension, var bedre eller dårligere eller på en anden måde, end PAD var, hvad angik bæredygtighed og spurgte om det var noget man kunne komme lidt nærmere.

Dirigenten gav ordet til Næstforpersonen

Næstforpersonen oplyste, at man havde haft en dialog om dette i forarbejdet. Først var der forarbejde i bestyrelsen, og derefter var der brugen af konsulenten.

Næstforpersonen bemærkede, at fra forarbejdets side, der vurderede vi på, hvad der var den optimale model og noget af det, vi især kom frem til var, at den var utroligt dynamisk. Det er i stigende grad vigtig for os selv, men vi må også sige, at det, der best practice, eller det, man gerne vil jagte, flytter sig, hvis ikke for årti for årti, så i hvert fald år for år.

Næstforpersonen bemærkede, at det med at vælge en pensionsudbyder og samarbejdspartner, det var ikke noget, man kunne svipse frem og tilbage på hver eneste år, for at finde den rigtige model. Så det var noget, at vi ret tidligt kunne se ville blive lidt vanskeligt at vurdere på.

Næstforpersonen bemærkede, at det var den ene side af sagen, den anden side af sagen var, at når vi viste hardcore tal og objektive grundlag, var det heller ikke så nemt i forhold den bæredygtige dagsorden. Vi har drøftet det indgående, og det gør vi jo løbende i bestyrelsen. Vi prøver i virkeligheden også hele tiden at både inspirere administrationen, men også at bede den komme tilbage med oplæg inden for alle de ting, vi kigger på i forhold til, hvor man kan gøre mere.

Næstforpersonen bemærkede, at det var den måde, vi havde gået til det på. Konsulenten kiggede også på det, men har svært ved sådan rigtigt at lave store konklusioner, fordi det ikke var ultimativt, hvad der var rigtigt og forkert. Især da det ændrede sig så meget over tid.

Dirigenten konstaterede, at der ikke var flere spørgsmål eller bemærkninger, rundede debatten af og konstaterede, at generalforsamlingen tog bestyrelsens beretning og orientering om pilot for markedstjek til **efterretning** med de faldne bemærkninger.

4. Forelæggelse og godkendelse af årsrapport 2024

Dirigenten gav herefter ordet til administrerende direktør Mads Smith Hansen for en gennemgang af årsrapport 2024.

Mads Smith Hansen bemærkede, at pensionskassen i 2024 havde styrket sin økonomiske situation, sin økonomiske status og sin finansielle robusthed og gennemgik herefter udvalgte tal fra årsrapporten.

Dirigenten konstaterede, at der ikke var spørgsmål eller bemærkninger, og at ingen ønskede afstemning om årsrapporten, og dermed var årsrapporten 2024 **godkendt** som fremlagt.

5. Godkendelse af bestyrelseshonorar for 2025

Dirigenten bemærkede, at bestyrelsen foreslog, at det samlede honorar til bestyrelsen i 2025 vil være 1.130.000 kr. Honoraret var uændret i forhold til sidste år.

Dirigenten konstaterede, at der ikke var spørgsmål eller bemærkninger, og at ingen ønskede afstemning om bestyrelseshonoraret, hvorefter forslaget var **godkendt**.

6. Forslag fra bestyrelsen

6.a. Forslag om vedtægtsændringer afledt af at lov om forsikringsvirksomhed har erstattet lov om finansiell virksomhed

Dirigenten oplyste, at bestyrelsen foreslår, at pensionskassens vedtægter opdateres således, at henvisningerne til lov om finansiell virksomhed ændres til henvisninger til lov om forsikringsvirksomhed.

Dirigenten oplyste, at forslaget foreslås implementeret ved følgende ændringer i pensionskassens vedtægter:

- I § 22, stk. 1, § 24 og § 27, stk. 2, ændres "lov om finansiell virksomhed" til "lov om forsikringsvirksomhed".

Dirigenten oplyste, at bestyrelsen derudover foreslår, at vedtægterne på et enkelt punkt opdateres, så pensionskassens binavn udskiftes med hovednavnet:

- I § 3, stk. 1, litra d, ændres "Arkitekternes Pensionskasse" til "Pensionskassen Arkitekter & Designere".

Dirigenten bemærkede, at da der er tale om en vedtægtsændring er beslutningen kun gyldig, såfremt den tiltrædes af mindst 2/3 af de afgivne stemmer, jf. vedtægternes § 26, stk. 3.

Dirigenten konstaterede, at der ikke var spørgsmål eller bemærkninger, og at ingen ønskede afstemning om forslaget, hvorefter forslaget var **godkendt**.

7. Forslag fra medlemmer

Dirigenten henviste til medlemsforslagene, som var beskrevet i indkaldelsen, og oplyste, at der var tre medlemsforslag til behandling.

7.a Forslag fra medlem Tina Seerup Olesen: Information om muligheden for at fravælge børnepension

Dirigenten gav ordet til Tina Seerup Olesen, der præsenterede forslaget.

Tina Seerup Olesen oplyste, at forslaget er stillet, fordi pensionskassens medlemmerne ofte glemmer at fravælge deres børnepension, når børnene er blevet 24 år. Dette har som konsekvens, at der er medlemmer, der fortsætter med at betale ind til en børnepension, hvor børnene faktisk ikke får nogen fordel fra den.

Tina Seerup Olesen oplyste, at forslaget er stillet til bestyrelsen således, at der kan iværksættes en informationsindsats, der kan hjælpe medlemmerne til at få øjnene op for muligheden for at fravælge indbetalingen til børnepension.

Dirigenten gav ordet til bestyrelsesmedlem Jan Ove Pedersen, der præsenterede bestyrelsens svar.

Jan Ove Pedersen oplyste, at bestyrelsen, som det fremgår af dagsordensmaterialet, kunne støtte forslaget.

Jan Ove Pedersen nævnte videre, at det også vedrører et mere generelt emne, og at bestyrelsen derfor gerne vil arbejde for at skabe mere opmærksomhed omkring denne mulighed.

Jan Ove Pedersen oplyste, at der er forskel på, hvilke medlemmer, der har mulighed for at fravælge børnepensionen. Det er således, at hvis man er offentligt ansat og underlagt en offentlig overenskomst, er der ikke mulighed for at fravælge børnepensionen, men man kan i markedsrenteordningen sænke beløbet til en basisdækning til børn til 24 år. Privatansatte har derimod mulighed for at fravælge børnepensionen.

Jan Ove Pedersen oplyste, at bestyrelsen gerne arbejder for at udarbejde informationsmateriale til medlemmerne om disse muligheder. Herudover er pensionskassen i gang med at udvikle en ny hjemmeside, og det kunne i den forbindelse overvejes, om der på hjemmesiden kunne være et tema, der for eksempel hed "Har du tjek på børnepension?", hvor det beskrives hvordan reglerne på området er.

Jan Ove Pedersen takkede forslagsstilleren for at bringe emnet op og gav tilsagn om, at der følges op på det, herunder hvordan en forbedret informationsindsats kan tilrettelægges.

Dirigenten åbnede herefter for debat og spørgsmål om forslaget.

Dirigenten konstaterede, at der ikke var spørgsmål eller bemærkninger, og at ingen ønskede afstemning om forslaget, hvorefter forslaget var **godkendt**.

7.b Forslag fra medlem Nicolai Bo Andersen m.fl. om frasalg af "Drilling/service-selskaber" til fossil-industrien, som bidrager til ny fossil efterforskning og udvinding

Dirigenten gav ordet til Nicolai Bo Andersen, der præsenterede forslaget.

Nicolai Bo Andersen oplyste, at forslaget som nævnt vedrører frasalg af såkaldt drilling-/service-selskaber og frasalg af selskaber med fossil ekspansion. Nicolai Bo Andersen tilkendegav, at en ansvarlig investeringspolitik burde omfatte både de selskaber, som har licensrettigheder til at udvinde fossile brændsler og de selskaber, som foretager en ny fossil efterforskning og fossil produktion.

Nicolai Bo Andersen oplyste, at forslaget går ud på, at Pensionskassen Arkitekter og Designere inden udgangen af 2025 burde frasælge investeringer i drilling-/service-selskaber til fossil-industrien, der har ny

fossil efterforskning og udvinding som primært forretningsområde, det vil sige mere end 50 % af selskabets omsætning, og dermed modarbejdede Paris-aftalen.

Nicolai Bo Andersen oplyste, at baggrunden for forslaget, at 6 ud af 9 planetære grænser er overskredet. Udover klimaforandringer, er det også grænsen for fremmede stoffer, udslip af kvælstof og fosfor, det er ændring af ferskvandsforbrug og ændring af skovdækket og biosfærens integritet. European State of the Climate Report dokumenterer, at 2024 var det varmeste år nogensinde registreret i Europa, og at Europa siden 1984 er blevet dobbelt så varmt som det globale gennemsnit, hvilket gør Europa til det hurtigst opvarmede kontinent på planeten.

Nicolai Bo Andersen nævnte, at flere aktuelle rapporter understreger, at det er et problem i sig selv, at temperaturen stiger, men endnu vigtigere at det også udgør en substantiel risiko finansielt set. Nicolai Bo Andersen henviste til en række rapporter, der er kommet inden for det seneste års tid om dette forhold

Nicolai Bo Andersen nævnte, at PAD allerede har taget vigtige skridt til at sikre mere klimaansvarlige investeringer, og PAD har også skærpet overvågningen af blandt andet olie-/gasudvindingsselskaber hvilket var positivt. Men som det fremgik af artikler i mediet Danwatch havde Sampension-fællesskabet og dermed PAD stadigvæk investeringer i de såkaldte drilling-/serviceselskaber herunder selskaber, som helt konkret varetager ny olie- og gasefterforskning og udvinding, og som har det som deres absolut primære forretningsgrundlag. Investeringer i sådan nogle selskaber i dag er ikke omfattet af Sampension/PAD's investeringspolitik for fossile investeringer på trods af, at sådanne investeringer virker uforenelige med PAD's overordnede ambition om at understøtte Paris-aftalen. Ifølge Danwatch omfatter de såkaldte drilling- og serviceselskaber selskaber som Schlumberger, Halliburton, Transocean, Precision Drilling, Seadrill og Shell Drilling.

Nicolai Bo Andersen oplyste, at disse selskaber er blandt verdens største drillingselskaber og ejer mange operative boreplatforme. Ifølge Danwatch havde Sampension i 2024 for omkring 97,2 millioner kroner investeret i disse selskaber. Ifølge de senest tilgængelige lister over PAD's investeringer i aktie- og kreditobligationer PAD's investeringer omkring 5 millioner kroner.

Nicolai Bo Andersen oplyste, at Kirsten Halsnæs, som professor i Klima og Økonomi på DTU og som har været medforfatter eller hovedforfatter på nogle af IPCC-rapporterne, har meget tydeligt tilkendegivet, der bestemt ikke er brug for mere olieudvinding, men at problemet snarere er, at der er for meget olie og investeringer i boreplatforme, som leder efter nye olieklender, og at det ikke er i overensstemmelse med Paris-aftalens mål om at begrænse de globale temperaturændringer.

Nicolai Bo Andersen henviste til en oversigt over investeringer offshore/drillingsektor udarbejdet af Danwatch, hvor man kan se, at Sampension ligger ret pænt med kun 97,2 millioner. Nicolai Bo Andersen oplyste, at der også er selskaber, der ligger endnu bedre. For eksempel ligger Akademikerpensionen helt nede på 0 kroner investeret i denne sektor. Her har man vurderet, at den finansielle risiko, der var ved disse investeringer, var store, og Anders Schelde, som er investeringschef i Akademikerpension har udtalt (citater) "Vi vurderer, at drilling-selskaber udgør en betydelig økonomisk risiko på grund af deres høje følsomhed over for markedsudsving, og de har dermed også en stor iboende fossil risiko. I perioder med høje oliepriser oplever de travlhed og stor indtjening. Men når priserne falder, så er de de første, der mister deres kontrakter", citat slut.

Nicolai Bo Andersen opsummerede medlemsforslaget, altså at PAD inden udgangen af 2025 burde frasælge investeringer i drilling-/serviceselskaber i fossilindustrien, der har ny fossil efterforskning og udvinding som primært forretningsområde, det vil sige mere end 50 procent af omsætningen og dermed modarbejdede Paris-aftalen.

Nicolai Bo Andersen oplyste, at det først og fremmest handlede om rettidig omhu. Fortsatte investeringer i fossilekspansion øger klimatrusslen og en øget klimatrussel øger usikkerheden ikke bare her og nu, men også for de fremtidige generationer, altså de yngre arkitekter og designere, som går på pension måske

først om mange år. Hovedgrunden til forslaget kunne derfor udtrykkes i, at vi skal sikre, at vi ikke saver den gren over, som de fremtidige generationer sidder på.

Nicolai Bo Andersen takkede for ordet.

Dirigenten gav ordet til Søren Kaare-Andersen, som fremlagde bestyrelsens bemærkninger til forslaget.

Søren Kaare-Andersen oplyste, som det også fremgår af generalforsamlingsmaterialet, at bestyrelsen kunne støtte forslaget. Søren Kaare-Andersen oplyste, at forslaget er i tråd med bestyrelsens generelle ambition om at reducere eksponeringer til selskaber, der er involveret i en ny fossil efterforskning og udvinding.

Søren Kaare-Andersen oplyste som en kommentar til forslaget, at det investerede beløb i porteføljen er på ca. 5 millioner kroner, hvilket svarer til under en halv promille af PAD's samlede investeringer. Da PAD vedtog investeringspolitikken for 2025 var det hensigten at flygte med medlemmernes hovedintention.

Dirigenten takkede for bemærkningerne, afsluttede debatten og spurgte om der var nogen der ønskede afstemning om forslaget.

Dirigenten konstaterede, at der var et medlem der ønskede dette og besluttede at sætte punktet til afstemning. Som det fremgik af indstillingen, skulle der stemmes om, at Pensionskassen Arkitekter og Designere inden udgangen af 2025 burde frasælge investeringer i drilling-/service-selskaber til fossil-industrien, der har ny fossil efterforskning og udvinding som primært forretningsområde, det vil sige mere end 50 % af selskabets omsætning.

Dirigenten afsluttede afstemningen og oplyste efter optælling, at stemmerne fordelte sig på den måde, at der for forslaget var 85 stemmer. Imod forslaget var 2 stemmer, 3 stemmer var blanke. Dette gav en stemmeprocent på 97 % for forslaget. Forslaget var dermed **godkendt**.

7.c Forslag fra medlem Nicolai Bo Andersen m.fl. om frasalg af olie/gas-udvindingsselskaber der ekspanderer med ny fossil udvinding

Dirigenten gav ordet til Nicolai Bo Andersen, der præsenterede forslaget på vegne af forslagsstillerne.

Nicolai Bo Andersen bemærkede, at forslaget ligger i direkte forlængelse af det forrige forslag (7.b) og oplyste, at forslaget i bund og grund vedrører det samme. Forslaget lyder dog lidt anderledes, nemlig at Pensionskassen Arkitekter & Designere, PAD, senest medio 2026 bør frasælge investeringer i olie- og gasudvindingsselskaber, også kaldet "upstream olie og gas", som fortsætter med fossil ekspansion, og dermed modarbejder Paris-aftalen.

Nicolai Bo Andersen oplyste, at baggrunden derfor også - ligesom det foregående forslag - er, at klimaforandringerne accelererer. IPCC's seneste rapport, den såkaldte syntese-rapport for 2023, beskriver forskellige scenarier, og de seneste tal viser, at de temperaturstigninger, som vi kan se frem til frem mod slutningen af århundredet, er oppe på omkring 3 eller 3,1 grader celsius, hvis udviklingen fortsætter, som nu. IPCC skriver videre, at det er, at et skøn over fremtidige CO₂-udledninger fra eksisterende fossil infrastruktur allerede nu overstiger det resterende kulstofbudget for begrænset opvarmning til 1,5 grader celsius.

Nicolai Bo Andersen nævnte, at PAD har en ambition om at bidrage til indfrielsen af Paris-aftalen, og at det derfor bør sikres, at pensionsselskabets investeringer ikke bidrager til nye fossile investeringsprojekter. Nicolai Bo Andersen oplyste, at Carbon Tracker for nylig har udgivet en rapport, hvor det anføres, at (citater) "Ingen olie- og gasproducenter, som vi har vurderet, kommer i nærheden af at være Paris-tilpassede, og nogen er endda gået tilbage i det seneste år. Ingen virksomhed klarer sig godt på mere end en af vores seks nøglemålinger. Vores analyse understreger vores tvivl om, hvorvidt sektorerne er i stand til eller villige til at sætte sig på en vej til at tilpasse sig Paris-aftalens mål. Investorer med klimamålsætninger vil derfor være nødt til at sætte spørgsmålstejn ved fortsat at have investering i

disse virksomheder, mens politiske beslutningstagere bør overveje, hvilke yderligere politikker der er nødvendige for at fremskynde energiomstillinger." (citater slut)

Nicolai Bo Andersen nævnte, at PAD's investeringer løbende bliver evalueret, og PAD har i den proces allerede frasolgt en række fossile selskaber siden sidste års generalforsamling, hvilket var meget positivt. Imidlertid så har PAD og Sampension ifølge den senest tilgængelige liste over PAD/Sampension investeringer stadig store millionbeløb investeret i selskaber, der aktivt udvider med nye fossile projekter. Det drejer sig om f.eks. blandt andet om Shell, BP, Equinor, Eni, OMV, Repsol, hvor der investeret for i alt ca. 28 millioner kroner.

Nicolai Bo Andersen pegede på, at aktivt ejerskab kunne være en måde at beholde de nævnte virksomheder på og derigennem prøve at påvirke dem. Nicolai Bo Andersen nævnte, at Finanstilsynet for nylig har udtalt kritik af Sampensions oplysninger om virksomhedens tilgang til aktivt ejerskab. Finanstilsynet nævner, at Sampensions oplysningerne på væsentlige områder ikke er tilstrækkelige, hvilket gør, at man som menigt medlem kan blive lidt usikker på, i hvilket omfang indsatsen for aktivt ejerskab er tilstrækkelige.

Nicolai Bo Andersen citerede Günther Tallinger, som har været administrerende direktør for Tysklands største forsikringsselskab Allianz og nuværende medlem af bestyrelsen og chef for bæredygtighedsinvesteringer. Günther Tallinger har udtalt: (citater) "Der er kun en vej frem: at forhindre yderligere stigning i atmosfæriske energiniveauer. Det betyder at holde emissioner ude af atmosfæren. Det betyder at afbrænde mindre kulstof eller indfange det ved forbrændingsstedet. Disse er de to eneste håndtag. Alt andet er forsinkelse eller distraktion." (citater slut)

Nicolai Bo Andersen opsummerede medlemsforslaget, altså at Pensionskassen Arkitekter & Designere senest medio 2026 bør frasælge investeringer i olie-/gas-udvindingsselskaber, også kaldet "upstream olie og gas", som fortsætter med fossil ekspansion Igen er begrundelsen grundet i det samme, altså en almindelig rettidig omhu både i forhold til investeringer og risiciene her og nu, men ikke mindst i forhold til de fremtidige generationer.

Nicolai Bo Andersen takkede for ordet.

Dirigenten gav ordet til Søren Kaare-Andersen, som fremlagde bestyrelsens bemærkninger til forslaget.

Søren Kaare-Andersen oplyste, som det også fremgår af generalforsamlingsmaterialet, at bestyrelsen kunne støtte forslaget. Søren Kaare-Andersen oplyste, at forslaget er i tråd med bestyrelsens generelle ambition om at reducere eksponeringer til selskaber, der er involveret i en ny fossil efterforskning og udvinding. Han havde ikke yderligere bemærkninger.

Dirigenten åbnede herefter for debat og spørgsmål om forslaget og gav først ordet til Rie Øhlenschläger.

Rie Øhlenschläger tilkendegav, at hun fandt forslaget meget positivt. Hun fandt det meget præcist og så frem til, at bestyrelsen, som støttede forslaget, får eksekvereret på det senest medio 2026. I modsætning til forslag 7.c., som Rie Øhlenschläger også støttede, var der ikke en "kattelerm" om, at fossil efterforskning og udvinding som primært forretningsområde skulle udgøre mere end 50 % af selskabets omsætning.

Dirigenten takkede Rie Øhlenschläger for bemærkningerne til forslaget og spurgte om der var andre, der ønskede ordet. Dirigenten konstaterede, at dette ikke tilfældet og afsluttede debatten.

Dirigenten takkede for bemærkningerne, afsluttede debatten og spurgte om der var nogen der ønskede afstemning om forslaget.

Dirigenten konstaterede, at der var et medlem der ønskede dette og besluttede at sætte punktet til afstemning. Som det fremgik af indstillingen, skulle der stemmes om, at Pensionskassen Arkitekter og Designere senest medio 2026 bør frasælge investeringer i olie- og gasudvindingsselskaber, også kaldet "upstream olie og gas", som fortsætter med fossil ekspansion, og dermed modarbejder Paris-aftalen.

Dirigenten afsluttede afstemningen og oplyste efter optælling, at stemmerne fordelte sig på den måde, at der for forslaget var 83 stemmer. Imod forslaget var 2 stemmer, 2 stemmer var blanke. Dette gav en stemmeprocent på 97 % for forslaget. Forslaget var dermed **godkendt**.

Dirigenten oplyste, at forslagene for i år fra bestyrelsen og fra medlemmerne dermed var behandlet og afsluttet, og der kunne fortsættes til dagsordenspunkt 8, som omhandlede valg til bestyrelsen.

8. Valg til bestyrelse

Dirigenten oplyste, at bestyrelsen i dag bestod af 7 personer, som var henholdsvis valgt af generalforsamlingen og udpeget af de faglige organisationer. Dirigenten nævnte, at det af dagsordensmaterialet fremgik, hvordan bestyrelsen var sammensat i dag.

Dirigenten oplyste, at 4 ud af de her 7 bestyrelsesmedlemmer skulle vælges af og blandt pensionskassens medlemmer for en 3-årig periode ad gangen. Processen var den, at kandidater på generalforsamlingen opstilledes enten af bestyrelsen eller af mindst 5 medlemmer af pensionskassen, og hvis der var flere kandidater end ledige pladser på valg, blev det sendt ud i urafstemning efter generalforsamlingen. Der ville derfor ikke skulle foretages valg på selve generalforsamlingen.

Dirigenten oplyste, at der i år var 2 bestyrelsesmedlemmer, der var på valg, som skulle vælges af og blandt medlemmerne, og af de nuværende bestyrelsesmedlemmer var det Mads Gudmand-Høyer og Peder Walsøe Pedersen, der var på valg.

Dirigenten oplyste, at Peder Walsøe Pedersen, som oprindeligt havde meldt sig som kandidat, havde trukket sit kandidatur, og der var derfor kun 1 af de 2 nuværende bestyrelsesmedlemmer på valg, det vil sige Mads Gudmand-Høyer, der stillede op til en ny periode. Mads Gudmand-Høyer var indstillet af en række af pensionskassens medlemmer.

Dirigenten oplyste, at der herudover var opstillet 2 andre kandidater, dels Merethe Kruse, der stillede op til nyvalg, som det fremgik af det udsendte dagsordensmateriale, dels Kristine Brøgger Jensen, som havde meddelt sit kandidatur i dag. Begge var opstillet af en række medlemmer.

Dirigenten oplyste, at der dermed er 3 kandidater til 2 ledige poster. Som nævnt skulle der ikke foretages valg på generalforsamlingen, men i en efterfølgende urafstemning. Der blev mulighed for, at kandidaterne i den forbindelse kunne sende materiale om deres kandidatur.

Kandidaterne præsenterede hver især deres kandidatur.

Dirigenten takkede for præsentationerne og oplyste, at der efterfølgende kom urafstemningsmateriale ud med yderligere præsentationer af kandidaterne. Dirigenten oplyste, at punktet vedrørende valg til bestyrelsen dermed var behandlet og afsluttet, og der kunne fortsættes til dagsordenspunkt 9, som omhandlede valg af revision.

9. Valg af revision

Dirigenten oplyste, at bestyrelsen i overensstemmelse med revisions- og risikoudvalgets anbefaling indstillede genvalg af Deloitte statsautoriseret revisionspartnerselskab som pensionskassens revisor. Samtidig indstilledes Deloitte også til valg som pensionskassens bæredygtighedsrevisor.

Dirigenten bemærkede, at revisions- & risikoudvalget havde erklæret, at det ikke var blevet påvirket af tredjeparter og ikke havde været underlagt nogen aftale med tredjemand, som begrænsede generalforsamlingens valg til visse revisorer eller revisionsfirmaer.

Dirigenten konstaterede, at der ikke var spørgsmål eller bemærkninger, og at ingen ønskede afstemning om valget af revisor, og at Deloitte statsautoriseret revisionspartnerselskab dermed var **genvalgt** som pensionskassens revisor, samt **valgt** som pensionskassens bæredygtighedsrevisor.

10. Eventuelt

Dirigenten oplyste, at man under punktet eventuelt kunne stille spørgsmål og komme med bemærkninger, men at der ikke kunne stilles forslag, som man skulle stemme om.

Dirigenten konstaterede, at der ikke var nogen, der ønskede ordet, hvorfor dagsordenen var udtømt.

Herefter nedlagde dirigenten sit hverv og gav ordet videre til formanden.

Forpersonen takkede for den gode debat på generalforsamlingen og for det fine fremmøde blandt medlemmerne, både fysisk og virtuelt.

Forpersonen takkede bestyrelsen også Esther Julie Ringer Ellingsen, der ikke kunne være til stede og Rikke Rohr, der var med online.

Forpersonen takkede dirigenten for god mødeledelse og takkede derudover Mads Smith Hansen og de øvrige medarbejdere i administrationen for deres arbejde.

Afslutningsvist ønskede Forpersonen alle et godt forår og en god sommer.

Generalforsamlingen hævet kl. 19.30.

Som dirigent:

Tina Øster Larsen